੪ ਮੇਰੀ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਛੁੱਟੀਆਂ

0333CH04

ਚਿਰਾਗ ਅਤੇ ਨੰਦਨੀ ਆਪਣੀ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਮਿੱਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਅਤੇ ਉਸਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ।

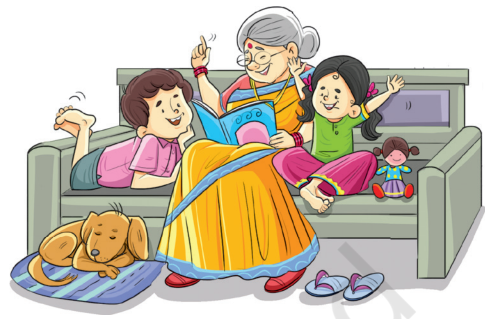

ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ "ਜਾਦੂਈ ਚਾਲ" ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੁਮਾਲ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪੱਥਰ ਲੁਕਾਓ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਪੱਥਰ ਲੁਕਾਏ ਹਨ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਚਾਲ ਕੀ ਹੈ?

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ 'ਤੇ ਚਾਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰੋ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਿਖੋ।

ਕੁੱਲ ਬੀਜ	ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੀਜ	ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਬੀਜ
੧੫	੧੨	
੧੭	੧੦	
੧੯	੮	

ਕੁੱਲ ਬੀਜ	ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੀਜ	ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਬੀਜ
੨੦	੯	
੨੩	੭	
੨੭	੧੨	

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ੧ ਅਤੇ ੯ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਖਿਆ ਕਹੋ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਨੰਬਰ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ੯ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੰਬਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ੧੦ ਅਤੇ ੨੦ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਓ।

© NCERT not to be republished

ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੀ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ।

ਨੰਦਨੀ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਮਿਠਾਈ'ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀ' ਕੱਢਦੀ ਹੈ।

ਨੰਦਨੀ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ੭ ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ ਸਨ।
ਅਤੇ
ਚਿਰਾਗ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ੫ ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ ਸਨ।

ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਣਾਓ।

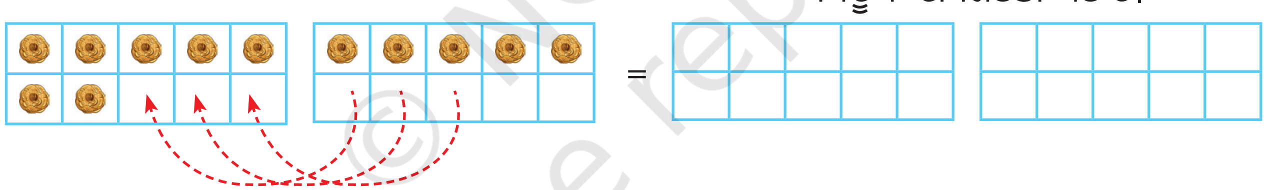

੭ ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ + ੫ ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ = ... ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ

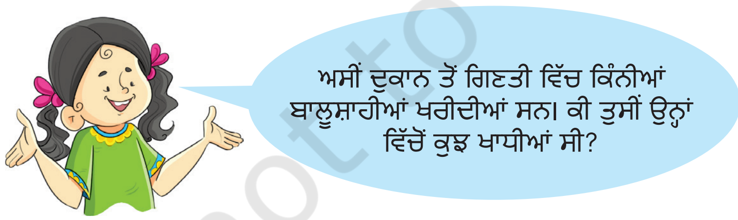

ਉਸਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਖਾਧੀਆਂ? .... ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀ

੭ ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ – ੫ ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀਆਂ = ... ਬਾਲੂਸ਼ਾਹੀ

© NCERT not to be republished

ਚਿਰਾਗ ਨੇ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਲਈ ੯ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈਆਂ। ਅਤੇ ਨੰਦਨੀ ਨੇ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਲਈ ੭ ਪਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈਆਂ। ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈਆਂ?

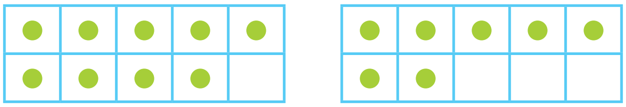

.... ਕਿਤਾਬਾਂ + ... ਕਿਤਾਬਾਂ = ... ਕਿਤਾਬਾਂ

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਨਸ ਫਰੇਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

(i) ੬ + ੮ = ...

(ii) ੫ + ੧੦ = ...

(iii) ੯ – ੬ = ...

(iv) ੧੮ – ੯ = ...

ਆਓ ਅਸੀਂ ਖੇਡੀਏ

ਕਾਰਡ ਖੇਡ

ਨੰਬਰ ੧ ਤੋਂ ੧੦ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ ਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਸੈੱਟ ਬਣਾਓ। ਸਾਰੇ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜ ਕੇ ਫੈਲਾਓ। ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਾਰਡ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਦਿਓ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਾਰਡ ਇੱਕ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾਓ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨੋਂ ਕਾਰਡ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੋ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਨੰਦਨੀ ੪ ਨੰਬਰ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਨੰਬਰ ੨ ਅਤੇ ੬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨੰਦਨੀ ਤਿੰਨੋਂ ਕਾਰਡ ੨, ੪ ਅਤੇ ੬ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖੇਡ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਖੇਡ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ।

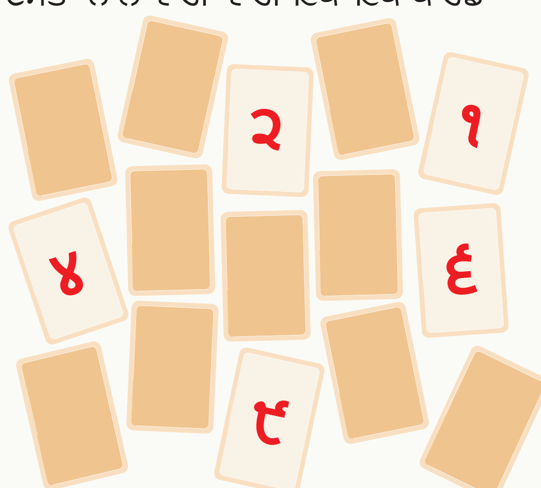

© NCERT not to be republished

ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ?

ਨੰਦਨੀ, ਚਿਰਾਗ ਅਤੇ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਣਕਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਲੱਭਿਆ:

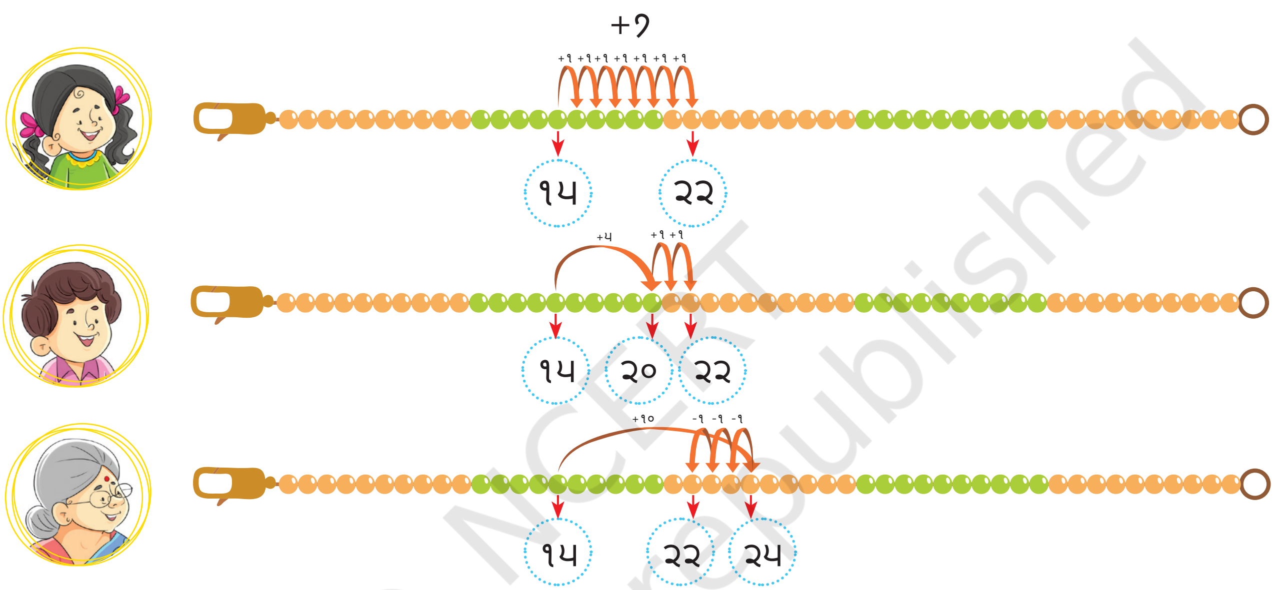

੧੫ ਟਿਕਟਾਂ + ੭ ਟਿਕਟਾਂ = ੨੨ ਟਿਕਟਾਂ

ਜਾਂ ੧੫ + ੭ = ੨੨

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਕੋਲ ੨੨ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ। ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ੩੦ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ?

੨੨ ਟਿਕਟਾਂ + ____ ਟਿਕਟਾਂ = ____ ਟਿਕਟਾਂ

ਜਾਂ ੨੨ + ____ = ____

© NCERT not to be republished

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੁਣ ੫੨ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ। ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਗਿਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ੩੭ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ?

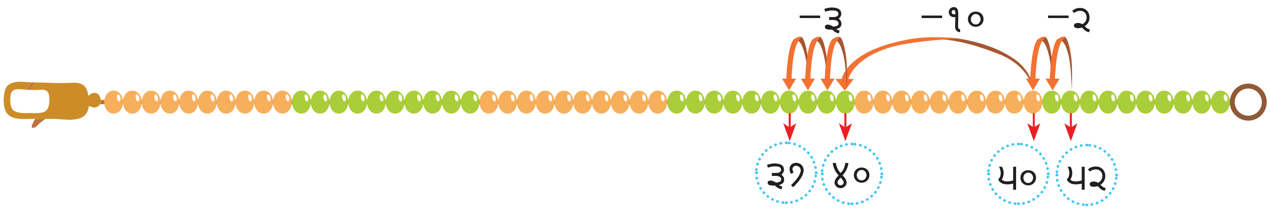

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ?

੫੨ ਟਿਕਟਾਂ - ੩੭ ਟਿਕਟਾਂ = ___ ਟਿਕਟਾਂ

___ − ___ = ___

ਜਾਂ

੩੭ ਟਿਕਟਾਂ + ___ ਟਿਕਟਾਂ = ੫੨ ਟਿਕਟਾਂ

___ + ___ = ___

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੋਰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ? ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ।

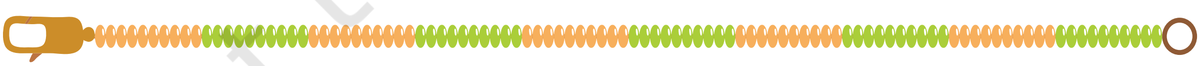

___ ਟਿਕਟਾਂ + ___ ਟਿਕਟਾਂ = ___ ਟਿਕਟਾਂ

ਜਾਂ, ___ + ___ = ___

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡੋ ਅਤੇ ਸੋਧੋ।

© NCERT not to be republished

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

੧. ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਕਰੋ।

ੳ. ੩੪ + ੬ ਅ. ੨੩ + ੧੨ ੲ. ੩੩ – ੫ ਸ. ੪੨ – ੧੫

੨. ਇੱਕ ਡੱਡੂ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਉੱਪਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ੭ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ੧੦ ਮੋਤੀਆਂ ਟੱਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਛਾਲ ਮਾਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਲਿਖੋ।

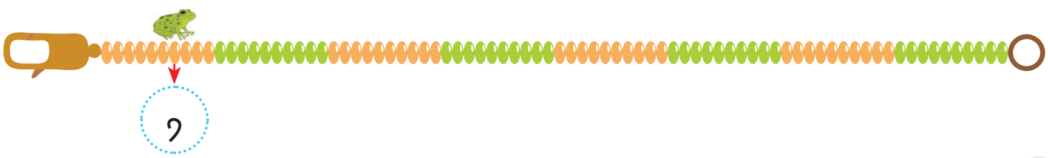

੩. ਡੱਡੂ ਹਰ ਵਾਰ ਫਿਰ ੧੦ ਨੰਬਰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰੋ ਜਿੱਥੇ ਡੱਡੂ ਛਾਲ ਮਾਰੇਗਾ।

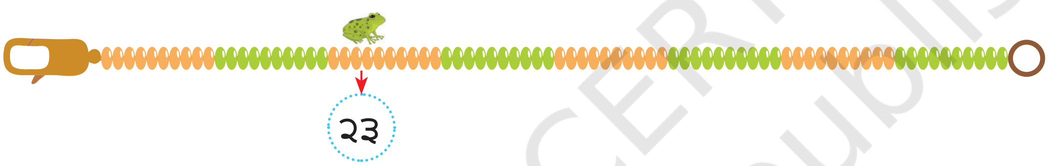

੪. ਘਾਹ ਦਾ ਟਿੱਡਾ ਹਰ ਵਾਰ ੧੦ ਮੋਤੀ ਪਿਛਾਹ ਵੱਲ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕਰੋ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਡਾ ਛਾਲ ਮਾਰੇਗਾ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਲਿਖੋ।

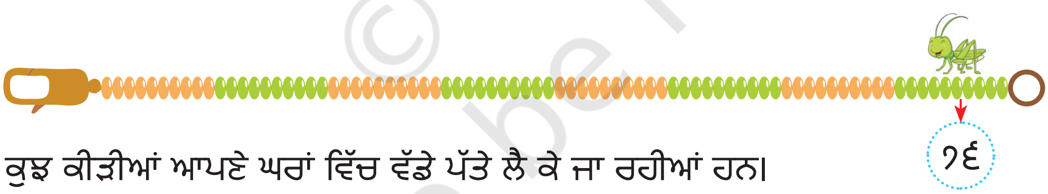

ਕੁਝ ਕੀੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣਗੀ। ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ ਹਨ?

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਭਰੋ।

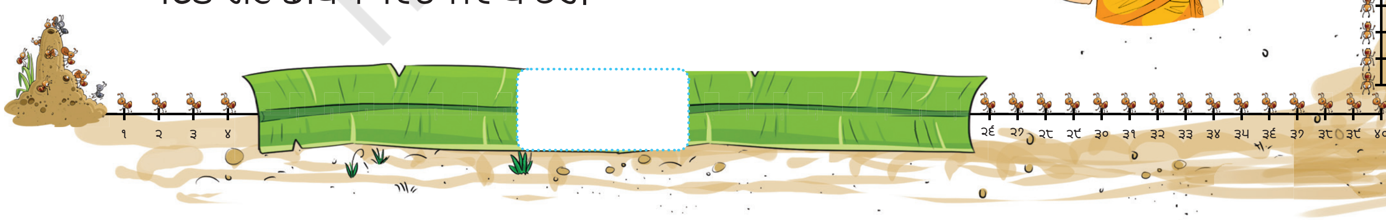

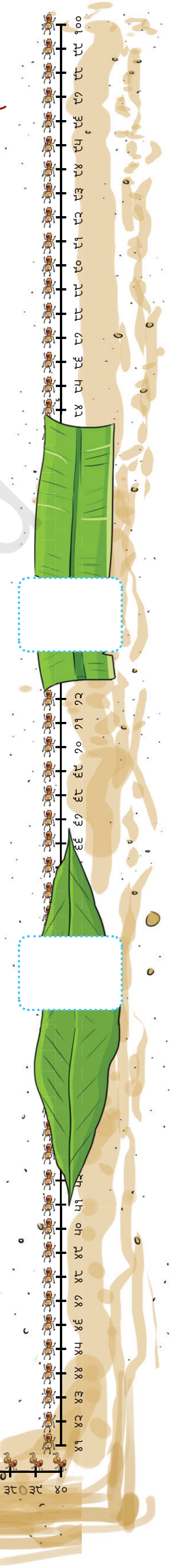

© NCERT not to be republished

੫. ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਟੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋ:

੫ ਦੀ ਛਾਲ ਮਾਰੋ

੩੪	੫੬	੮੭
੩੯		੮੨
	੬੬	

੬ ਦੀ ਛਾਲ ਮਾਰੋ

੨੮	੫੯	੭੩
੩੪		੬੭
	੭੧	

੯ ਦੀ ਛਾਲ ਮਾਰੋ

੨੯	੧੨	੯੩
੩੮		੮੪
	੩੯	

ਆਓ ਅਸੀਂ ਖੇਡੀਏ

ਨੰਬਰ ਗਰਿੱਡ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਮਾਰਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਘਟਾਉਣਾ।

ਆਓ ਇੱਕ ਗਰਿੱਡ ਗੇਮ ਖੇਡੀਏ। ਹਰੇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਦੋ ਪਾਸਾ ਘੁੰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਊਂਟਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨੰਬਰ ਦੁਆਰਾ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ੯੧ ਅਤੇ ੧੦੦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੱਕ ਪਹਿਲਾ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਾ ਜੇਤੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ!

੯੧	੯੨	੯੩	੯੪	੯੫	੯੬	੯੭	੯੮	੯੯	੧੦੦
੮੧	੮੨	੮੩	੮੪	੮੫	੮੬	੮੭	੮੮	੮੯	੯੦
੭੧	੭੨	੭੩	੭੪	੭੫	੭੬	੭੭	੭੮	੭੯	੮੦
੬੧	੬੨	੬੩	੬੪	੬੫	੬੬	੬੭	੬੮	੬੯	੭੦
੫੧	੫੨	੫੩	੫੪	੫੫	੫੬	੫੭	੫੮	੫੯	੬੦
੪੧	੪੨	੪੩	੪੪	੪੫	੪੬	੪੭	੪੮	੪੯	੫੦
੩੧	੩੨	੩੩	੩੪	੩੫	੩੬	੩੭	੩੮	੩੯	੪੦
੨੧	੨੨	੨੩	੨੪	੨੫	੨੬	੨੭	੨੮	੨੯	੩੦
੧੧	੧੨	੧੩	੧੪	੧੫	੧੬	੧੭	੧੮	੧੯	੨੦
੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦

© NCERT not to be republished

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੇਮ ਖੇਡ ਕੇ ਗਰਿੱਡ 'ਤੇ ਦੋ ਨੰਬਰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਚਲੇ ਜਾਓ। ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਘੁਮਾਉ।

੨੩ ਤੋਂ ੩੪ ਤੱਕ ਦੀ ਛਾਲ ਹੈ .... ਕਦਮ।

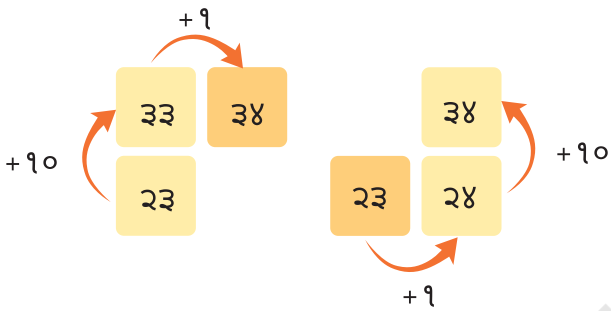

ਉਸਦੇ ਕਾਊਂਟਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

੧. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਨੰਬਰ ਗਰਿੱਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਗਰਿੱਡ ਵਿੱਚ ਤੀਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਦਿਖਾਓ।

ੳ. ਨੰਦਨੀ ੪੫ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਹ ੩੪ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ....

ਅ. ਚਿਰਾਗ ੭੫ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ੫੬ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ.........

ੲ. ਨੰਦਨੀ ੩੦ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ੬੬ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਗੀ.........

ਸ. ਚਿਰਾਗ ੮੯ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ੬੩ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ....

੯੧	੯੨	੯੩	੯੪	੯੫	੯੬	੯੭	੯੮	੯੯	੧੦੦
੮੧	੮੨	੮੩	੮੪	੮੫	੮੬	੮੭	੮੮	੮੯	੯੦
੭੧	੭੨	੭੩	੭੪	੭੫	੭੬	੭੭	੭੮	੭੯	੮੦
੬੧	੬੨	੬੩	੬੪	੬੫	੬੬	੬੭	੬੮	੬੯	੭੦
੫੧	੫੨	੫੩	੫੪	੫੫	੫੬	੫੭	੫੮	੫੯	੬੦
੪੧	੪੨	੪੩	੪੪	੪੫	੪੬	੪੭	੪੮	੪੯	੫੦
੩੧	੩੨	੩੩	੩੪	੩੫	੩੬	੩੭	੩੮	੩੯	੪੦
੨੧	੨੨	੨੩	੨੪	੨੫	੨੬	੨੭	੨੮	੨੯	੩੦
੧੧	੧੨	੧੩	੧੪	੧੫	੧੬	੧੭	੧੮	੧੯	੨੦
੧	੨	੩	੪	੫	੬	੭	੮	੯	੧੦

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ (ਵਧੇਰੇ, ਕੁੱਲ, ਜੋੜ) ਅਤੇ ਘਟਾਓ (ਦੂਰ ਕਰੋ, ਅੰਤਰ ਕਰੋ, ਘਟਾਓ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੋ।

© NCERT not to be republished

ਜਾਦੂਈ ਰਕਮ

ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪਹੇਲੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੇ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਵੇਖਦੇ ਹੋ?

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋ। ਹਰੇਕ ਪਹੇਲੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਨੰਬਰ ੧-੯ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕਤਾਰ ਦੇ ਨੰਬਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚਲੇ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕਾਲਮ ਦੇ ਨੰਬਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਾਕਸ ਵਿਚਲੇ ਨੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਜੋੜਦੇ ਹਨ।

੫	੨	੮	੧੫
੩	੧	੬	੧੦
੯	੪	੭	੨੦
੧੭	੭	੨੧	

	੫	੮	੧੬
			੨੨
੧		੪	੭
੧੧	੧੬	੧੮	

	੩		੧੨
	੫		੧੪
	੭	੪	੧੮
੭	੧੫	੨੩	

		੬	੧੦
			੧੯
		੯	੧੬
੧੦	੧੨	੨੩	

ਇਸ ਨੀਲੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪਹੇਲੀ ਵਿਚਲੇ ਨੰਬਰ ਲਾਲ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਲੱਭਦੇ ਹੋ?

ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਨਾਨੀ ਮਾਂ,
ਇਸ ਡੱਬੇ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ
ਜਾਦੂਈ ਕੀ ਹੈ?

੨	੭	੬
੯	੫	੧
੪	੩	੮

ਜਾਦੂ ਜਾਦੂ ਜਾਦੂ!!
ਨੰਬਰ ੧ ਤੋਂ ੯ ਦੇ ਨਾਲ
ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ
ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਵੱਲ
ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਤੱਕ
ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਦੂ ਮਿਲਿਆ?
ਹੁਣ, ਸੱਜੇ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ
ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਤੱਕ
ਕੀ ਇਹ ਜਾਦੂਈ ਨਹੀਂ ਹੈ?
ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ,
ਕੁਝ ਹੋਰ
ਤਿਰੰਗੇ 'ਤੇ ਨੰਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ
ਕੀ ਇਹ ਜਾਦੂਈ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਜਾਦੂਈ ਡੱਬੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋ

	੩	
		੯
੬		

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਅਧਿਆਪਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

© NCERT not to be republished

ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਆਪਣੀ ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ।
ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦੋ ਖੇਤ ਹਨ।

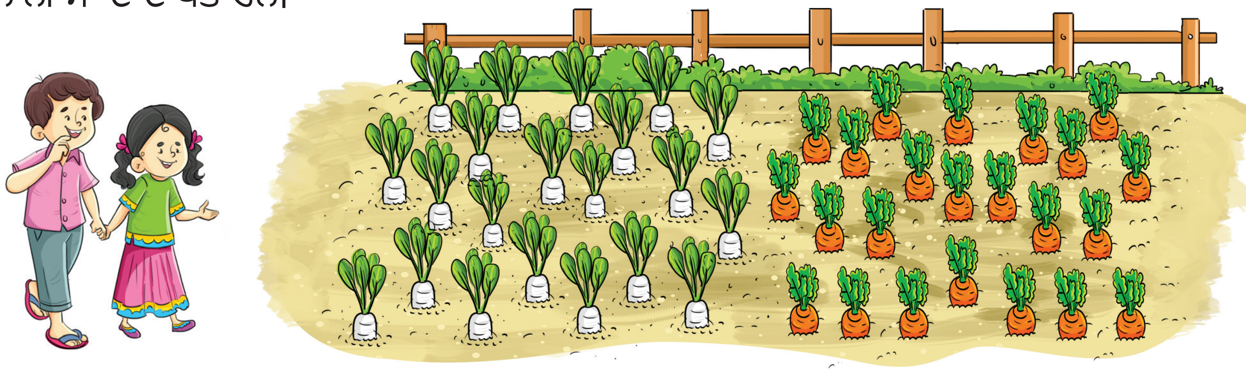

ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੇ ੨੫ ਲਾਲ ਮੂਲੀਆਂ ਅਤੇ ੩੫ ਚਿੱਟੀਆਂ ਮੂਲੀਆਂ ਪੁੱਟੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੂਲੀਆਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਹਨ?

ਨੰਦਨੀ ਸਵਾਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਾਹ ਕੇ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਲਾਲ ਮੂਲੀਆਂ	ਚਿੱਟੀਆਂ ਮੂਲੀਆਂ
੨੫	੩੬

ਮੂਲੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ੨੫ ਅਤੇ ੩੫ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

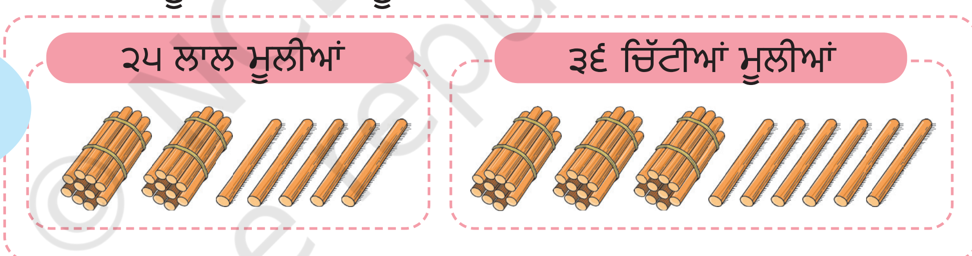

੨੫ ਲਾਲ ਮੂਲੀਆਂ + ੩੬ ਚਿੱਟੀਆਂ ਮੂਲੀਆਂ = ◌ ਮੂਲੀਆਂ

੨੫ + ੩੬ = ◌

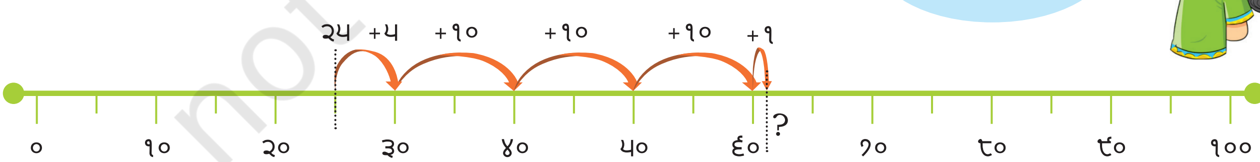

ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਉਸੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭੋ।

© NCERT not to be republished

ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਟਮਾਟਰ ਅਤੇ ਗਾਜਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ੧੦੦ ਲਿਖਦੀ ਹੈ।

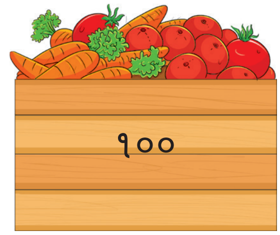

ਨੰਦਨੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਗਾਜਰਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਅਨੁਮਾਨ

....

ਡੰਡਿਆਂ ਦੇ ਬੰਡਲ 'ਤੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਓ ਜੋ ਗਾਜਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

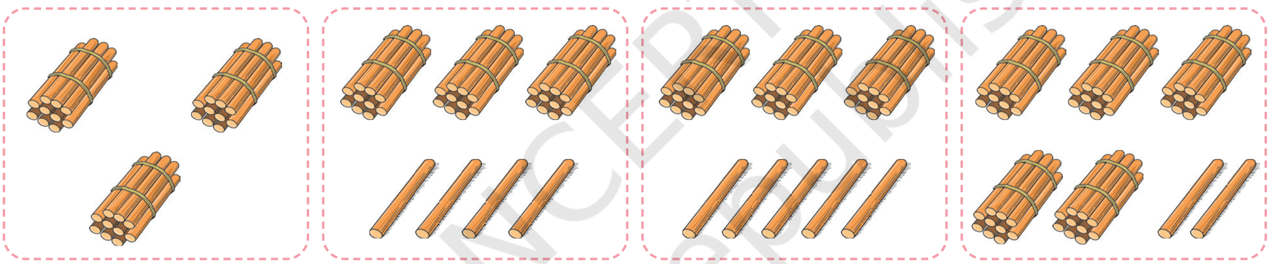

ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ।

.... ਟਮਾਟਰ ਅਤੇ .... ਕੁੱਲ ਗਾਜਰਾਂ .... ਸਬਜ਼ੀਆਂ

.... + ... = ੧੦੦

.........੧੦੦ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਟਮਾਟਰ,
ਪੱਤੇ .... ਗਾਜਰਾਂ

੧੦੦ – .... = ...

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।

© NCERT not to be republished

ਨਾਨੀ ਮਾਂ ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਸੇਬ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਵਾਓ ਓ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ।

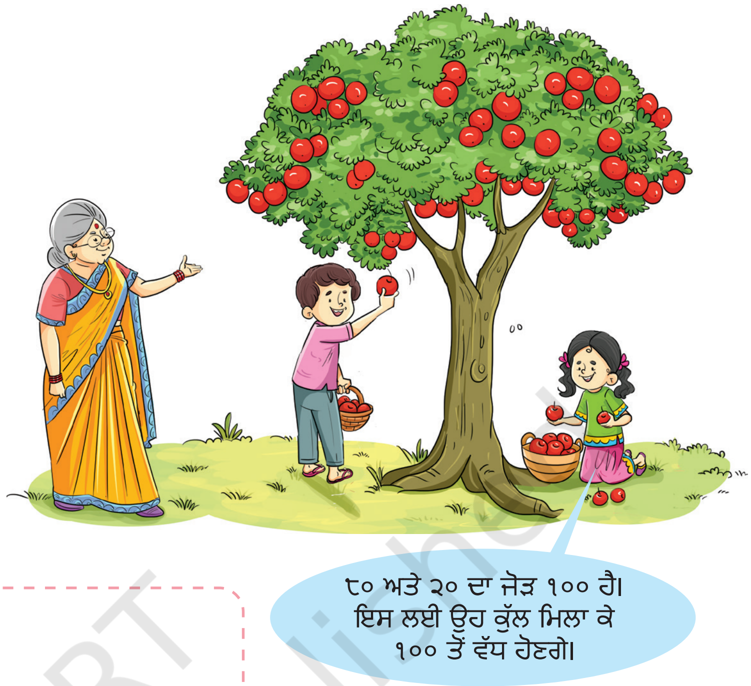

ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਸੇਬ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਬਾਕਸ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਓ।

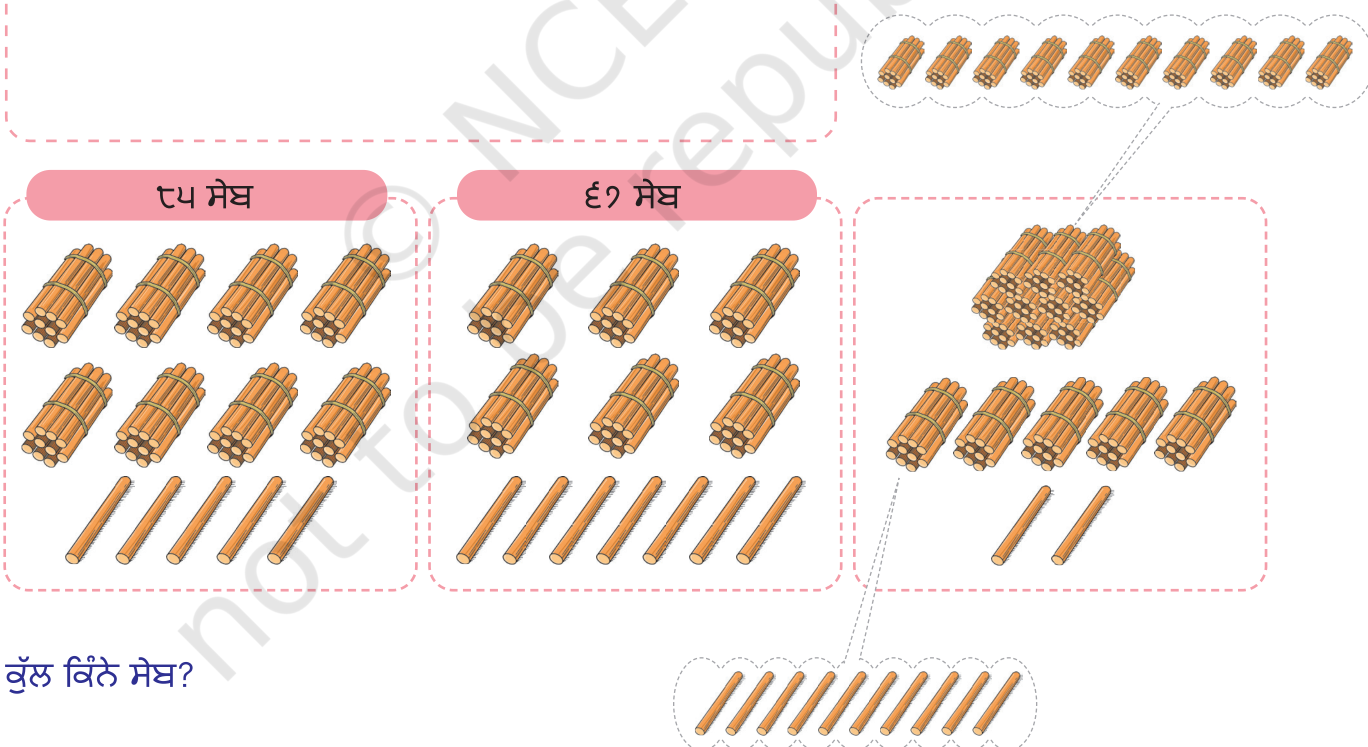

ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਸੇਬ?

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

੮੫ ਸੇਬ + ੬੭ ਸੇਬ = ◯ ਸੇਬ

੮੫ + ੬੭ = ◯

ਕਿਸ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ, ਨੰਦਨੀ ਜਾਂ ਚਿਰਾਗ? ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ?

ਚਿਰਾਗ ਸਵਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਕਸ ਚਿੱਤਰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ।

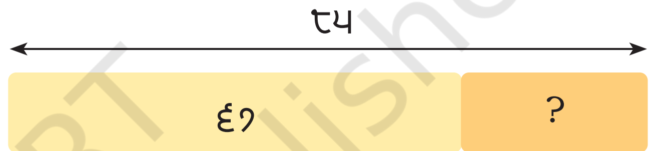

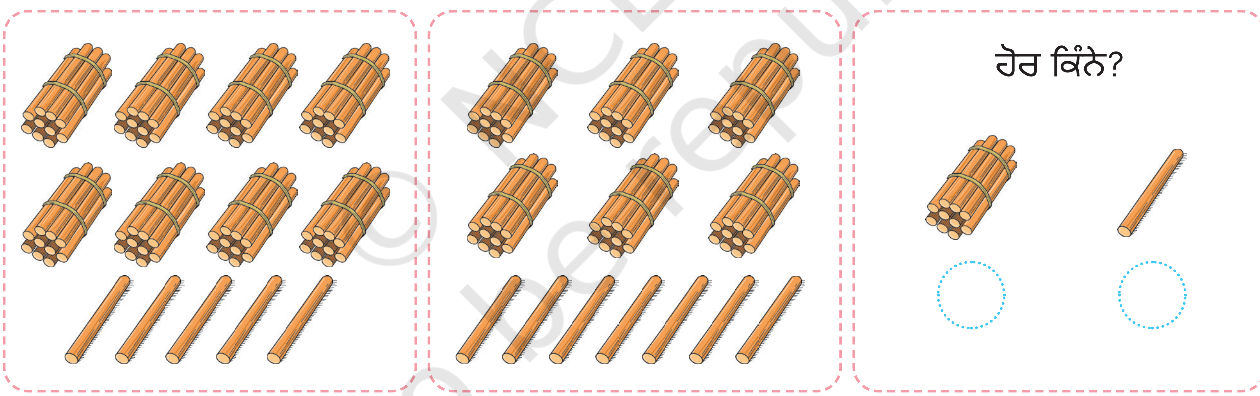

ਨੰਦਨੀ ਦੇ ਸੇਬ ਚਿਰਾਗ ਦੇ ਸੇਬ

.... ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ .... ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਬ ....

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹੁਣ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ।

© NCERT not to be republished

ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਕਸ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮਾਚਿਸ ਦਾ ਬੰਡਲ ਜਾਂ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

੧. ਬਬਲੀ ਭੈਣ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ੩੪ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ੪੫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੇਚੀਆਂ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੇਚੀਆਂ? ਉਸਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਧੇਰੇ ਵੇਚੀਆਂ?

੨. ਰੋਜ਼ਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਵਿਚ ਟੀਮ ਰੈੱਡ ਨੇ ਲੰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ੫੬ ਦੌੜਾਂ ਅਤੇ ਲੰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ੬੫ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ?

੩. ਰਾਮ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਵਿੱਚ 'ਵੜਾ' ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ੩੯ 'ਵੜੇ' ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ੧੨ ਹੋਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ 'ਵੜਿਆ'' ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਸੀ?

੪. ਗੇਹੂ ਆਪਣੇ ਛੱਤ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਲਈ ੫੬ ਪੌਦੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਪੌਦੇ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਉਸ ਕੋਲ ੨੯ ਪੌਦੇ ਬਚੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਪੌਦੇ ਸੁੱਕ ਗਏ?

੫. ਦੋ ਨੰਬਰ ਚੁਣੋ। ਦੋ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ।

....

....

ਆਓ ਅਸੀਂ ਖੇਡੀਏ

ਇਹ ਖੇਡ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖੇਡੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ੧ ਅਤੇ ੧੦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਖਿਡਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ੧ ਅਤੇ ੧੦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪਿਛਲੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ੧ ਅਤੇ ੧੦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ੧੦੦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਜੇਤੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

ਖਿਡਾਰੀ ੧	ਖਿਡਾਰੀ ੨	ਕੁੱਲ
੯		੯
	੧੦	੧੯
੮		੨੭
	੯	੩੬
੧੦		੪੬
	੮	੫੪
੧੦		੬੪
	੧੦	੭੪
੯		੮੩
	੭	੯੦
੧੦		੧੦੦

ਖਿਡਾਰੀ ੧ ਇਸ ਰਾਊਂਡ ਨੂੰ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ!

ਇਸ ਖੇਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡੋ।

© NCERT not to be republished

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

1. ਜਵਾਬ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਕਹੋ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ੧੦੦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ।

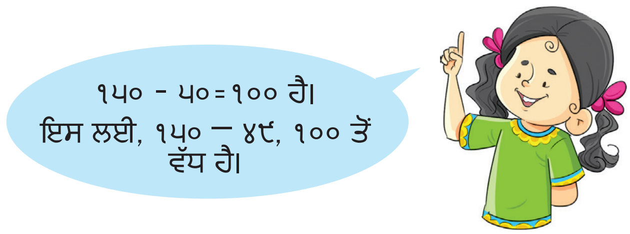

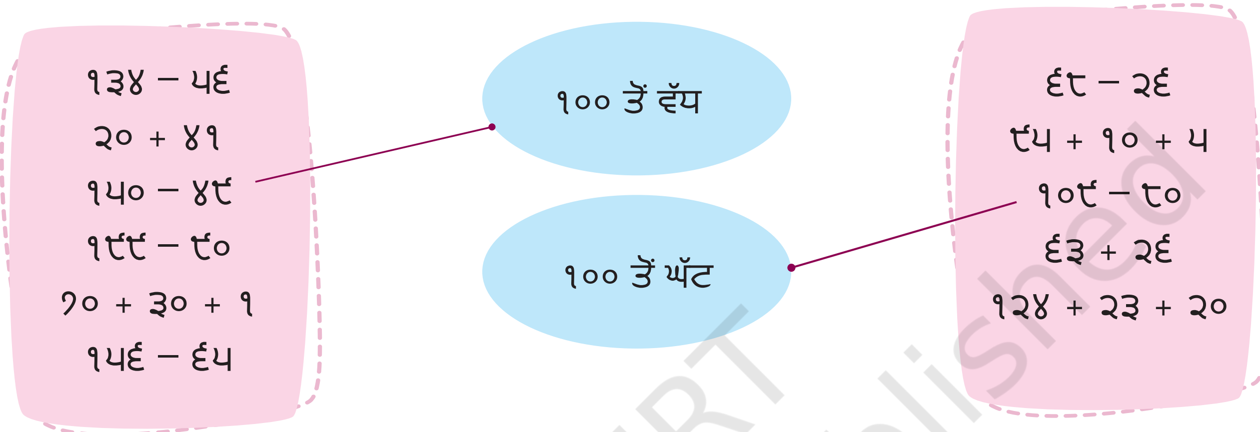

2. ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਸਵਾਲ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਵਾਬ ਲਿਖੋ।

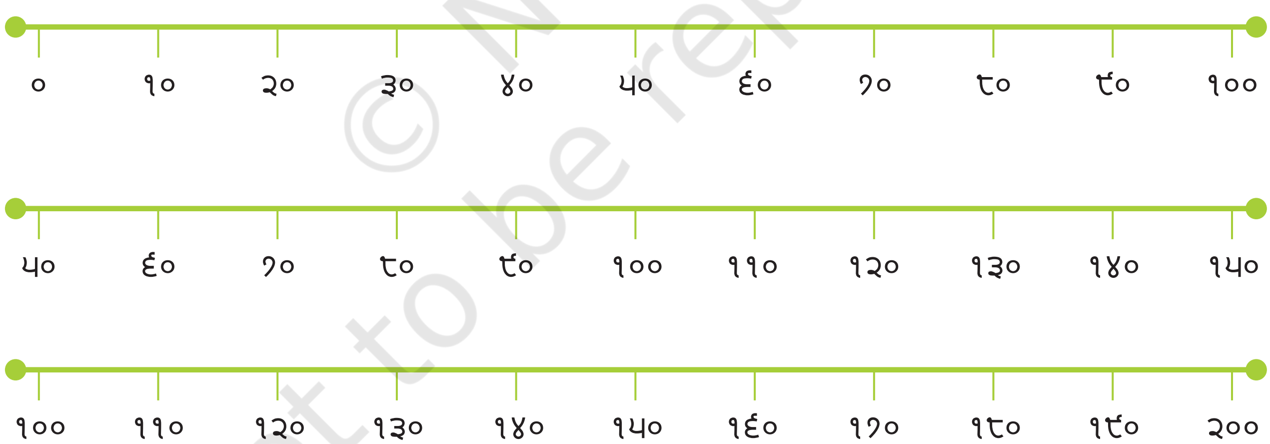

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨੋਟ ਕਰੋ ਕਿ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੋ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ। ਬਿਨਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੰਬਰ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਉਹ ਛਾਲਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ।

© NCERT not to be republished